

GODE RÅD TIL SKIPPER OG BESÆTNING PÅ FARTØJER, DER LEJLIGHEDSVIS ANVENDES TIL INDUSTRIFISKERI

Vejledning til forebyggelse af vandindtrængning og/eller forskydning af lasten	3
<i>Stabilitet</i>	3
<i>Vandindtrængning</i>	3
<i>Lænsesystemer</i>	4
<i>Lastrum</i>	4
<i>Frie væskeoverflader</i>	4
<i>Under sejlads</i>	5
Tjekliste i forbindelse med industrifiskeri	6

Tobissæsonen begynder snart, og der vil i år være mange fartøjer i dette fiskeri. Både fartøjer, der tidligere har været anvendt til dette formål, og fartøjer der omrigger.

På baggrund af tidligere forlis i forbindelse med industrifiskeriet, har Opklaringsenheden anbefalet, at Fiskeriets Arbejdsmiljøråd i samarbejde med Søfartsstyrelsen gennemfører en målrettet kampagne rettet mod fiskefartøjer, der lejlighedsvis anvendes til industrifiskeri. Kampagnen starter i foråret 2011, og indsatsen skal fokusere på de særlige risici, der er forbundet med fiskeri efter industrifisk.

Søulykkesrapporten, som er baggrunden for Opklaringsenhedens anbefalinger, kan downloades på Søfartsstyrelsens hjemmeside www.sofartsstyrelsen.dk.

I det efterfølgende sætter vi fokus på risici og faktorer ved de forlis og søulykker, der har været, da det kan lære os noget om årsagerne, og vi sætter fokus på, hvordan nye ulykker kan forebygges.

Det er vores mål, at oplysningskampagnen fungerer som en vejledning, der kan være med til at skærpe opmærksomheden på de forhold, som man bør være særligt opmærksom på. Undersøgelser viser, at de væsentligste årsager til forlisene i forbindelse med fiskeri efter industrifisk er vandindtrængning og/eller forskydning af lasten.

Vejledning til forebyggelse af vandindtrængning og/eller forskydning af lasten

Stabilitet

Stabiliteten på fartøjet ændres væsentligt, når fartøjet nedlastes og det er derfor vigtigt, at der for fartøjet er lavet stabilitetsberegning med en kondition, hvor der sejles med industrifisk. Konstruktionerne i fartøjer, der lastes med industrifisk udsættes for større kraftpåvirkninger end ved mange andre fiskeriformer. Det er særdeles vigtigt, at konstruktioner, opbygning og fastgørelsespunkter f.eks. i lasten er beregnet til disse påvirkninger.

Vandindtrængning

Et af de vigtigste områder er først og fremmest en gennemgang af fartøjet skrog. De påvirkninger fartøjet får, når det lastes med industrifisk, tilfører skibets skrog en stor belastning, specielt hvis fartøjet er bygget af træ. Fartøjets skrog bør omhyggeligt gennemgås af en sagkyndig person. Det er særdeles vigtigt, at også den del af fartøjet, der normalt ikke er under vandet, undersøges for tegn på lækager og andre svagheder, der vil kunne udvikle sig til lækager. Vigtige fokusområder er under skandækket og på ydersiden af støtter (under nederste bræt i skanseklædningen) samt støtter ud for nettromlen og ved støtter, hvor vejviserblokke til wirer er monteret samt ved trawlgalgerne. Skotter mellem lastrum og maskinrum samt skot mellem lastrum og fartøjets forende bør efterses for råd og mulige lækager. Sørg for, at gummipakninger i luger og døre er intakte, så de kan slutte tæt, og at alle bespændinger og vridere er funktionsdygtige, så de kan spænde ordentlig tæt. Sørg for, at isdæksler kan spændes helt tæt.

Lænsesystemer

Da vandindtrængning altid er en medvirkende årsag i forbindelse med forlis, er det vigtigt, at de lænsesystemer, der er om bord, også er fuldt funktionsdygtige. Det er vigtigt, at lænsesystemerne til de rum, som man måske ikke så ofte lænses fra, også bliver gået efter og afprøvet. De fejl der oftest opstår er tæring i lænserør, manglende sugekurve og – i forbindelse med brug af lænsesystemerne – at der ligger materialer i bunden af fartøjet, der bliver suget ind i systemet. Sørg for, at der er rengjort mellem bundstokkene, og at spygatterne virker. Sammen med gennemgang og afprøvning af lænsesystemerne bør alle niveaufølere til vandstandsalarmer afprøves.

Ligeledes bør fartøjets luftrør efterses og det sikres, at tilbageslagsanordninger er funktionsdygtige.

Sørg for, at lænsporte/spygatter er funktionsdygtige, så evt. vand på dækket kan ledes effektivt væk.

Lastrum

Fartøjets lastrum bør efterses. Bryder dele af lasten ned, så der sker en lastforskydning, kan dette have fatale følger. Lastrumsstøtter bør efterses for eventuelle tæring, specielt ved fastgørelsespunkterne, og det sikres, at alt har den fornødne styrke til at modstå de påvirkninger, det vil blive udsat for.

Tjek, at låseanordninger til lastrumsbrædderne er fuldt funktionsdygtige (brug af kiler er kun en nødløsning). Gå lastrumsbrædderne igennem, og kassér de beskadigede. Det er en god ide at have nogle ekstra lastrumsbrædder liggende om bord.

Under ombordtagning af fangsten vil fartøjet selvfølgelig både ændre trim og kunne have slagside enten til den ene eller anden side. Men det er vigtigt at være opmærksom på, om dette er almindeligt i forhold til lastens påvirkning, eller om det virker mistænkeligt i forhold til lastens påvirkning. Ved enhver mistanke bør det undersøges grundigt, hvad der ligger til grund for dette, og evt. observerede fejl bør rettes.

Frie væskeoverflader

En last med industrifisk, hvori der kommer vand, eller hvorfra vandet ikke er drænet ordentligt, begynder at "køre". I forbindelse med tobisfiskeri kan lasten især have tendens til dette. Det kan f.eks. også ske ved, at lænsbrønde/lænsrør er blevet fyldt med fisk, og det ikke længere er muligt at lænse fra lasten. En last, der "kører", giver samme negative stabilitetspåvirkning som frie væskeoverflader. Det er vigtigt, at dræn i lasten fungerer, at isdæksler og luger er spændt tætte, og at afdækningsplader over sugbrønden i lasten ligger ordentligt på og slutter tætte. Tjek en ekstra gang, om pladerne ligger ordentligt over sugbrønden, inden der påfyldes fisk i dette område. Er der ikke skottet helt op i lasten, kan en fiskelast, der "kører", også få lastrumsbrædderne ud af falsene på lastrumsstøtterne, hvorved situationen kan forværres yderligere.

Husk, at Søfartsstyrelsen kræver, at der er et ekstra isdæksel om bord.

Under sejlads

Det er en god idé at indarbejde en fast rutine, når fartøjet gøres søklar for hjemrejsen. Selvom det er godt vejr, når hjemrejsen påbegyndes, kan det hurtigt ændre sig. Er alt sikret, lukket, skalket og surret til at kunne klare turen, selvom det skulle blive dårligt vejr undervejs – så er der gjort, hvad der kan gøres – og besætningen skal ikke pludselig på dækket for at ordne et eller andet i det halv- eller heldårlige vejr.

I forbindelse med vagt i styrehuset er det vigtigt at være særlig opmærksom på evt. visuelle og akustiske alarmer fra vandstandsalarmer. Hvis lænsepumper kører på automatik, så bemærk tidsintervallet, imellem at pumpen kører. Vær ligeledes opmærksom på evt. ændringer på fartøjets krængninger og trim for/agter samt på de i situationen "unormale" bevægelser. Kurs og fart skal være afpasset efter de vejrmæssige forhold og under stor hensyntagen til nedlastning af fartøjet.

Det er i høj grad også de folk, der arbejder på dækket, der kan bidrage til, at sikkerheden er i top. Det er vigtigt, at de er bekendt med de øgede risici, fartøjet og besætningen udsættes for, hvis arbejdet ikke bliver udført under hensyntagen til ovenstående.

Vi har udarbejdet følgende tjekliste, som kan anvendes i forbindelse med klargøring af fartøjet til industrifiskeri.

Foto: Fiskerforum

Tjekliste i forbindelse med industrifiskeri	ja	nej
Er der lavet stabilitetsberegning for en kondition, hvor der sejles med industrifisk?		
Er fartøjets skrog undersøgt for lækager og i orden?		
Er der undersøgt for lækager ved skandæk og støtter?		
Er lænsesystemerne efterset, afprøvet og fuldt funktionsdygtige?		
Er niveaufølere til vandstandsalarmer afprøvet og i orden?		
Er der rengjort mellem bundstokkene, og virker spygatterne?		
Er luftrør sikret med tilbageslagsanordning?		
Er lastrumsstøtter fastgjort, så de kan modstå det øgede tryk fra industrifiskelasten?		
Er låse ved lastrumsstøtterne fuldt funktionsdygtige?		
Er lastrumsbrædderne intakte og i orden?		
Er dræn i lasten tilstrækkelige og i orden?		
Slutter afdækningsplader over lænsebrønden tæt?		
Kan isdæksler spændes tætte?		
Er der et ekstra isdæksel om bord?		
Er gummipakninger i luger og vandtætte døre efterset og i orden?		
Er bespændinger og vridere til luger og vandtætte døre funktionsdygtige og i orden?		
Er fartøjets APV tilpasset industrifiskeri?		
Er besætningen bekendt med de foranstaltninger, der er vigtige i forbindelse med nedlastning og sejlads med industrifisk om bord?		
Er der godkendt måleudstyr til måling af farlige gasser om bord? ¹		

¹ Opmærksomheden henledes på: Meddelelser E og F, kapitel VI, Beskyttelse af besætningen, arbejdsmiljø og sikkerhed mv. – regel 20, Foranstaltninger til imødegåelse af den med industrifiskelaster forbundne sundhedsfare.

Der skal om bord findes et eksemplar af den i pkt. (4) nævnte At-anvisning samt af Arbejdstilsynets og Søfartsstyrelsens publikation: "Arbejde med industrifisk, anvisninger om faremomenter og sikkerhedsregler".

Foto: Fiskerforum

Auktionsgade 1b

6700 Esbjerg

Tel: +45 75 18 05 66

post@f-a.dk

Fax: +45 75 18 05 75

www.f-a.dk